

SOM *Matej Bajšák*
INVESTOR

Matej Bajzík

SOM INVESTOR

Dielo je autorsky chránené. Všetky práva, najmä rozmnožovať a rozširovať, právo prekladu a skenovať, sú vyhradené. Bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv sa nesmie žiadna časť tohto diela reprodukovať, rozmnožovať, spracovávať alebo rozširovať vo forme mikrofilmu, fotokópií alebo iných metód použitím elektronických systémov. Ďakujem, že ochraňujete autorské práva.

Som Investor

Autor © Matej Bajzík

Ilustrácie © Michal Rafaj

Všetky práva vyhradené

All rights reserved

Vydal © Matej Bajzík 2022

ISBN: 978-80-570-4527-4 (pdf)

ISBN: 978-80-570-4528-1 (epub)

ISBN: 978-80-570-4529-8 (mobi)

Matej Bajzík

SOM INVESTOR

OBSAH

Predhovor	8
Úvod	9
Prvá časť: Korene stromu investovania	11
Prvá kapitola: Som investor	12
Druhá kapitola: Investovanie nie je kasíno	17
Tretia kapitola: Prečo investovať	21
Štvrtá kapitola: Teórie, ktoré ovládli svet	26
Piata kapitola: Lego, čaj, hodinky, alkohol... ako investícia	32
Šiesta kapitola: Odpoveď na otázku za milión!	36
Siedma kapitola: Úspech v investovaní	39
Druhá časť: Kmeň stromu investovania	43
Ôsma kapitola: Vznik burzy s cennými papiermi	44
Deviata kapitola: Akcie, stocks alebo shares?	52
Desiata kapitola: Svetová ETF fondová revolúcia	61
Jedenásta kapitola: Dlhopisy a bonds'	70
Dvanásta kapitola: Komodity a zlato	77
Trinásta kapitola: Kryptomeny a Bitcoin	86
Tretia časť: Koruna stromu investovania	98
Záver	99
Koruna stromu investovania	100
Slovník investora	102
Čo študovať ďalej	104
Podakovanie	106
O autorovi	107
Poznámky	108

PREDHOVOR

Premýšľam, ako si môže táto kniha získať vašu pozornosť hneď od samého začiatku.

Zaručeným riešením by mohol byť vtip, veď pozornosť má rada prvoplánové riešenia a tak:

- Aký zlodej je zákonom chránený? -
- Jediný zákonom chránený zlodej je inflácia. -

Ak vám tento vtip neprišiel smiešny, je to v poriadku. Ani mne! A práve preto by ste mali pokračovať. Pozorne. S poznámkovým blokom. Pretože tento „zlodej“ sa zakráda za vaším chrbtom, pripravený ukradnúť vaše finančné prostriedky, váš majetok a presne na tomto mieste a v týchto riadkoch sa skrýva verejné tajomstvo schopné vás pred týmto zlodejom ochrániť.

ÚVOD

Problematika investovania začína byť čoraz viac populárnou a atraktívnou témou. Čoraz častejšie sa stretávame s rôznymi investičnými reklamami, kde nám rôzne inštitúcie s pomocou svetovo známych osobností ponúkajú založenie obchodného účtu práve u nich. Obklopujú nás rôzne ponuky od investičných skupín na zverenie prostriedkov práve im alebo čelíme lákavému pokušeniu od takzvaných investičných guru's, ktorí ponúkajú až do oči bijúce nereálne zhodnotenia. Táto nová obrovská vlna reklám, ktoré vidia milióny ľudí po celom svete, otvára denne dvere tisícom nových nadšencov do odvetvia financií. Rastúci trend v záujme o investovanie a financie je veľmi pozitívnou správou nielen pre veľké finančné inštitúcie, ale aj pre obyčajných ľudí. Historicky nebolo nikdy toľko možností ako zúročiť svoje finančné prostriedky bez toho, aby ste boli vplyvný vodca alebo vysoko postavený človek. Dnes máme to šťastie, že môžeme byť aj my veriteľmi kvalitných spoločností, že môžeme obchodovať na devízovom trhu (*Forex*) alebo jednoducho investovať pasívne prostredníctvom ETF fondov či byť držiteľmi nejakej kryptomeny. Pochopiť dôležitosť investovania je dnes jednou z najdôležitejších oblastí vášho budúceho finančného pohodlia!

Možnosť robiť súkromné investičné rozhodnutia mimo bánk, správcovských spoločností atď. aj obyčajným ľuďom má za následok zvyšovanie finančnej gramotnosti vo svete a tým pádom aj zvyšovanie životnej úrovne ľudí. Má to však svoje ALE. Napriek tomuto enormnému množstvu reklám a informácií nemusí byť jednoduché nájsť tú správnu a pravdivú informáciu. Áno, tak ako vo všetkých odvetviach, aj v odvetvi financií sa stretávame s veľkým množstvom podvodov, na ktoré ľudia väčšinou draho doplácajú. Nikto predsa nechce, aby mu niekto "kradol" finančné prostriedky. Práve na účel orientovania sa vo svete financií a rozpoznávania pravdivých informácií od tých nepravdivých posluži táto kniha. Táto kniha vám otvorí dvere do základných pojmov o investovaní, ktoré je rozhodne potrebné poznať predtým, ako sa hlbšie ponoríte do

sveta investovania. Cieľom tejto knihy je oboznámiť čo najväčšie množstvo z vás o problematike financií jednoduchou, pochopiteľnou ľudskou rečou. Taktiež vám má kniha poslúžiť ako akási základná príručka na orientáciu v širokom svete financií. **V prípade, že niektoré odborné pojmy pre vás budú nezrozumiteľné, pohľadajte ich na konci knihy v časti Slovník investora** a s najväčšou pravdepodobnosťou práve tam nájdete odpoveď na vašu otázku. Určite nezatvárajte knihu skôr, ako sa dostanete až k poslednej stránke, pretože na konci knihy nájdete kapitolu s názvom „Čo študovať ďalej“, kde nájdete kopy zdrojov na rozšírenie znalostí, typy na zaujímavú voľnočasovú literatúru, podcasty, či filmy na finančnú a investičnú tematiku.

Základné poznatky, ktoré nadobudnete, sú akýmsi stromom investovania. Táto metafora vás bude sprevádzať počas celej knihy, ktorá je rozdelená na tri časti. V prvej časti s názvom Korene investovania sa dozviete o úplných základoch investovania a teda zapustíte pevné korene stromu investovania. Druhá časť knihy je Kmeň investovania, kde sa dozviete o jednotlivých finančných nástrojoch a pochopíte všetky dôležité veci, ktoré sa s nimi spájajú. Nakoniec Koruna investovania. Je to časť, kde vstúpите do sveta investovania. Prekročíte prah brány do sveta investovania a vykročíte na dlhú, no skvelú cestu hlbšieho spoznávania tohto sveta, ale aj spoznávania samého seba. Koruna investovania je preto korunou, lebo každý strom sa môže rozvetvovať ďalej, presne ako aj vy sa budete rozvetvovať a rásť sťa koruna stromu, ktorá stojí na pevne zakorenenom kmeni. Počas vašej cesty v korune stromu investovania budete stále nadväzovať na korene a kmeň stromu investovania. Všetko nové, čo sa naučíte, sa bude v základnom princípe stretávať s koreňom alebo kmeňom stromu investovania. Preto dbajte na to, aby ste dobre zasadili a nechali vyrásť kosť stromu investovania. Poznatky z jednotlivých častí na seba nadväzujú a teda tvoria základný strom investovania. Pokiaľ by vás však zaujala niektorá z tém skôr, ako sa k nej dostanete, nezúfajte, samotná téma bude dávať zmysel. Už vďaka najbližším stránkam budete vedieť vytriediť veľa nepravdivých informácií, ktoré sa na vás stále rútia z každej strany.

Spoznajte svet financií a investícií jednoduchou ľudskou rečou!

PRVÁ ČASŤ

KORENE STROMU INVESTOVANIA

Prvá kapitola: Som investor

„Investovanie je jednoduché, ale nie ľahké“

Warren Buffett

Položme si otázku “Kto je to investor?” Väčšina si po prečítaní tejto otázky asi predstavila človeka oblečeného v peknom drahom obleku alebo pekných elegantných šatách s lesknúcimi sa hodinkami na ruke, ktorý sedí vo svojej kancelárii alebo je s niekoľkými ďalšími obchodníkmi v miestnosti a robí rozhodnutia, kam vloží finančné prostriedky. Nakúpi akcie Amazonu či Googlu alebo malej európskej spoločnosti? Ďalšou možnosťou je, že ste si predstavili, ako nejaká veľká spoločnosť, pomenujme ju spoločnosťou “A”, rokuje s menšou spoločnosťou “B” o tom, že „A“ chce kúpiť spoločnosť „B“ s cieľom rozšíriť svoje podnikanie. Ak ste si predstavili niečo podobné k spomínaným príkladom, bingo!, ste *Homo sapiens sapiens* (človek rozumný). Predstavte si však úplne inú situáciu. Človek sediaci doma pri svojom stole s počítačom, oblečený v teplákoch a tričku s rovnako funkčnými hodinkami ako tými drahými a lesknúcimi sa, sleduje vývoj trhu a nákupy ETF fondov, akcií, či kryptomien si spravuje sám. Ako? Prostredníctvom svojho obchodného účtu u brokera (čo je to broker nájdete v slovníku investora). Jediné, čo daná osoba predtým ako začala obchodovať musela vykonať, je nájsť si rozumnú internetovú brokerskú spoločnosť (pozor, na internete sú ich desiatky a nie každá je práve seriózna!), vytvoriť si u brokera svoj obchodný účet, vložiť u neho finančné prostriedky a smelo začať obchodovať. Znie to komplikovane, trvá to však pár desiatok minút. Všetky finančné inštrumenty, ako sú akcie, komodity, kryptomeny atď. sa dnes už samozrejme neobchodujú fyzicky, ale elektronicky prostredníctvom brokerov, ktorí, ako už viete, sprostredkujú vašu transakciu na burze cenných papierov. Celý proces trvá niekoľko jednotiek sekúnd. Neodbočujme však od toho, že aj takéhoto človeka, čo sedí doma za počítačom, môžeme za istých okolností, o ktorých budeme hovoriť v ďalšej kapitole, považovať za investora.

Poučka hovorí: "Investor je fyzická alebo právnická osoba, ktorá po kompletnej analýze a pri podstúpení určitého rizika očakáva zhodnotenie svojich finančných prostriedkov." Podíme si to teda rozobrať detailnejšie. Mám pre vás skvelú správu, investorom môže byť úplne každý. Nezáleží na tom, či máte oblek, hodinky alebo koľko finančných prostriedkov máte investovať, aj tak môžete a čo viac, aj by ste mali.

Ak by sme kúsok odbočili od učebnicovej teórie do reálneho života, investorom je naozaj každý z nás už od malička. Byť investorom nemusí znamenať, že investujeme finančné prostriedky od ktorých očakávame nejaké zhodnotenie. Totižto, každý z nás, či chce alebo nechce, investuje napríklad svoj čas. Táto investícia vyžaduje obrovské úsilie na to, aby bola vynaložená správnym smerom, pretože, napríklad, správna investícia času produkuje možnosti na budúce investície finančných prostriedkov a tento kolobeh sa neustále opakuje. Čo tým chcem povedať je, že investícia môže byť aj nehmotného charakteru a stále je to investícia.

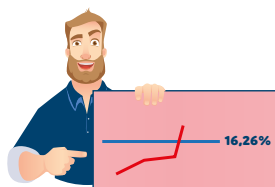
Citát na začiatku kapitoly od najznámejšieho investora na svete Warrena Buffetta "Investovanie je ľahké, nie však jednoduché" je asi najlepším možným popisáním toho, čo investor vlastne robí. Každý, kto do problematiky investovania nevidí hlbšie, si predstavuje, že investor sa snaží nakúpiť nejakú firmu za dobrú cenu a potom predáť drahšie, zinkasuje zisk a tam sa všetka práca končí. Aké ľahké, však? Teoreticky to pravda je, no skrýva sa za tým omnoho viac. Tejto teórií predchádza niekoľko krokov, ktoré je nevyhnuté vykonať pred každou investíciou. Bez ohľadu na to či ide o profesionálneho investora alebo o vás, je priam nevyhnutné vykonať tieto 4 kroky:

- o prieskum trhu
- o analýza konkrétneho finančného nástroja
- o určiť si reálne očakávania výnosu investície
- o zainvestovať, prípadne nezainvestovať

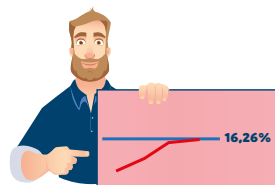
Hlavným cieľom každého investora by mal byť výnos rovnajúci sa aspoň úrovni aktuálnej inflácie, pretože v takom prípade sa finančné prostriedky neznehodnocujú a zachovávajú si svoju kúpnu silu, resp. hodnotu. Hlavným cieľom profesionálnych investorov je okrem výnosu nad mieru inflácie prekonať tzv. *benchmark*, ktorý si určili. *Benchmark* je jednoducho ukazovateľ výkonnosti nejakého trhu. Profesionálny investor sa snaží ním stanovený *benchmark* prekonať a tak počíta svoje zisky, podľa toho, o koľko *benchmark* prekonal. Prekonávať *benchmark* dlhodobo vôbec nie je jednoduché. Investori, ktorým sa to darí alebo sa im to darilo po nejakú dlhšiu dobu, sú väčšinou svetovo známi.

Ešte predtým ako sa dostanete k príkladu pozrite si v Slovníku investora, čo je to index. Detailnejšie sa o indexoch a ich fungovaní dozviete v desiatej kapitole. Pre aktuálny príklad je skôr dôležité pochopiť, že investori si najčastejšie stanovujú ako svoj *benchmark* americký index S&P 500, pretože je to akési meradlo výkonnosti americkej resp. svetovej ekonomiky, keďže tá americká je najväčšia na svete, je akýmsi svetovým "motorom". Každý rok index vzrastie alebo klesne o niekoľko bodov. Povedzme, že na začiatku roka 2020 index S&P 500 dosahoval 2000 bodov, na konci roka 2020 dosahoval 2200 bodov, to znamená, že sa zhodnotil o 10 %. To, o koľko index rastie alebo klesá, je dané ponukou a dopytom na trhu, inak povedané pomerom kupujúcich a predávajúcich.

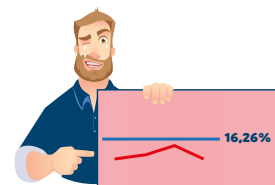
Príklad: Je rok 2020 a investor si ako svoj *benchmark* určí svetovo známy index S&P 500, ktorý v roku 2020 dosiahol zhodnotenie 16,26%. Mohli nastať tri situácie:

- investor *benchmark* prekonal, dosiahol výnos vyšší ako 16,26% a zhodnotil svoje prostriedky o X% nad *benchmarkom* (žiaduci stav)

- investor dosiahol zhodnotenie 16,26%, takže sa *benchmarku* rovnal (neutrálny stav)

- investor dosiahol zhodnotenie menšie ako 16,26% a teda *benchmark* neprekonal (negatívny stav)

Ďalšou veľmi dôležitou úlohou každého investora je ochrana kapitálu. Pod týmto pojmom nemáme na mysli, že investor si chráni svoje peniaze pred odcudzením alebo že si cenné papiere zamyká do trezoru. Máme na mysli to, že sa snaží neprísť o svoje finančné prostriedky a eliminuje rôzne riziká, ktoré sa s investovaním spájajú. Ako ochranu kapitálu môžeme považovať **diverzifikáciu** (rozloženie rizika). Vykonanie podrobnej analýzy finančného nástroja je taktiež správny krok na zvýšenie ochrany kapitálu, pretože je menšia pravdepodobnosť straty finančných prostriedkov, keďže dobre poznáme finančný nástroj, do ktorého sme vložili finančné prostriedky. Ďalším zo spôsobov, ako ochrániť kapitál, je